

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ**

**Каталог вибіркових навчальних дисциплін
ОП «Філософія»
підготовки здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
на 2025/2026 навчальний рік**

Затверджено Вченою радою факультету 21 січня 2025 р., протокол №7

**Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін»
на 2025-2026 н.р**

Назва дисципліни	Аналітика міфу
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3,4
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Курс «Аналітика міфу» має на меті сформувати в студентів розуміння специфіки міфологічного світогляду, сутності міфу в його історичному і новітньому сенсах, особливостей міфотворчості, а також міфів у суспільному бутті за сучасних умов розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Аналітика міфу» є: розкрити сутність міфологічного світогляду в розрізі різних народів і культур; зрозуміти особливості функціонування міфів, їх роль в суспільстві; окреслити специфіку сучасної міфотворчості; з'ясувати зв'язок між міфом, мисленням і буттям.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів у соціокультурному вимірі та зрозуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 8. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Історична аналітика міфу

Тема 1. Сутність міфу та особливості міфологічного світогляду.

Тема 2. Специфіка міфології древніх народів і культур.

Тема 3. Природа і особливості історичної міфотворчості.

Тема 4. Аналітика основних «тем» міфу.

Тема 5. Формування філософських уявлень про міф.

Модуль 2: Новітня аналітика міфу

Тема 1. Логіка і діалектика міфу.

Тема 2. Міф у сучасній культурі суспільства.

Тема 3. Міф і сучасна філософія.

Тема 4. Міфотворчість суспільних інститутів.

Тема 5. Зв'язок міфу і мови.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Біблія як культурний феномен
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр (осінній/ весняний)	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Біблія містить немало глибоких роздумів про світобудову и першооснови буття, про відношення між людьми, про моральні норми, соціальні цінності, що зазвичай зустрічається в кожній священній книзі, що претендує на виклад сутності того чи іншого віровчення.

Мета дисципліни – знайомство студентів із Біблійною історією Старого і Нового Завітів безпосередньо по текстах Біблії як головного джерела християнського віровчення. Це дозволить студентам безпосередньо працювати для подальшого осмислення християнського віровчення, вивчення релігійної філософії. Пояснення сутності важких для розуміння місць Старого і Нового Завітів за допомогою святоотецьких тлумачень, сучасних богословських, історичних, філологічних даних.

Завдання курсу: показати генезис біблійних текстів у контексті Стародавності и становлення Біблії як цілого в рамках єврейської (іудейської) і християнської традицій; розкрити найважливіші релігійні, філософські, етичні аспекти, що кардинально відрізняють біблійну культуру від попередніх і сучасних їй язичницьких; познайомити студентів з проблемами перекладів Біблії на європейські мови і розкрити значення цих перекладів для становлення і розвитку національних культурних парадигм; прослідкувати особливості рецепції найбільш відомих біблійних книг, образів, сюжетів, мотивів у світовому мистецтві.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 12. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

ФК 16. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості, поваги до різноманітності думок, поглядів та способів проявів людської індивідуальності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1. Біблія в контексті світового релігійного процесу

Тема 1. Біблія як Святе Письмо християнства.

Тема 2. Місце Святого Письма в релігійному світогляді.

Тема 3. Біблія. Канон Старого Завіту.

Тема 4. Біблія. Канон Нового Завіту.

Тема 5. Протиріччя Біблії.

Модуль 2. Біблія і духовна культура

Тема 1. Біблія як священна книга та історико-культурне явище.

Тема 2. Наукова і біблійна картина світу.

Тема 3. Наукове і біблійне розуміння походження і суті життя.

Тема 4. Наука і Біблія про мораль.

Тема 5. Художня культура і Біблія.

Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Сучасний епістемологічний дискурс та штучний інтелект
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Ефективність засвоєння даного курсу підвищує попереднє вивчення навчальних дисциплін: «Гносеологія та епістемологія»
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук. Програмне забезпечення: система електронного навчання Moodle;
Форма проведення занять	Гібридна (змішана): лекції та семінарські заняття – очно/дистанційно
Форма семестрового контролю*	залік
<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <p>«Сучасний епістемологічний дискурс та штучний інтелект» – дисципліна, яка включає один з основних розділів філософії, в якому вивчаються проблеми природи пізнання і його можливостей, відношення знання до реальності, досліджуються загальні передумови пізнання, з'ясовуються закономірності та умови його достовірності й істинності. На основі пізнання людина активно самовизначається у світі, стає свідомим суб'єктом історії, не лише задовольняє інтелектуальний інтерес, але й успішно перетворює природу, удосконалює техніку і технології, підвищує ефективність управління суспільством, розширює межі своєї свободи, збагачується духовно. За сучасних умов в індустрії знань високорозвинутих країн виробляється більше половини національного продукту. Все це свідчить про важливість філософського вчення про закономірності пізнавального процесу. Сучасна філософія пізнання проявляє підвищений інтерес до наукових і позанаукових форм знання, комп'ютерних технологій, нейрофізіології, штучного інтелекту, процесів гуманізації та гуманітаризації науки. З огляду на це в даному курсі ставиться мета глибокого засвоєння студентами основних ідей та принципів епістемології, цьому підпорядковане розв'язання таких завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> -розкрити особливості проблемного поля епістемології; -проаналізувати історичне становлення і розвиток епістемології; -експлікувати зміст основних парадигм філософії пізнання; -розкрити структуру і динаміку пізнавального процесу; -виявити “активи” і пасиви” гносеологічних “ізмів”; -проаналізувати сучасний стан епістемологічних практик та їх роль в науці; 	

-з'ясувати роль штучного інтелекту, вагомі фактори його використання в сучасних соціальних практиках;

-розкрити зміст та особливості сучасної філософсько-методологічної рефлексії науки.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 9. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ФК 11. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

ФК 13. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Епістемологія, її проблемне поле і розвиток

Тема 1. Роль епістемології у філософському дискурсі.

Тема 2. Знання і істина в контексті сучасних епістемологічних досліджень.

Тема 3. Основи еволюційної епістемології.

Тема 4. Епістемологія філософського постмодерну.

Тема 5. Структура і форми пізнавального процесу.

Модуль 2: Природа штучного інтелекту та його роль в сучасній науці

Тема 1. Філософія та методологія сучасної науки.

Тема 2. Епістемологія як основа конвергентних наук.

Тема 3. Філософські проблеми штучного інтелекту.

Тема 4. Штучний інтелект і його вплив на сучасне суспільство.

Тема 5. Людський і машинний інтелект як предмет епістемологічного аналізу.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Європейський нігілізм
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3,4
Семестр (осінній/весняний)	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Засвоєнню знань з навчальної дисципліни «Європейський нігілізм» передують дисципліни, прослухані студентами у попередньому семестрі: «Філософська пропедевтика», «Антична філософія».
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	Навчальна дисципліна «Європейський нігілізм» частково передбачає комп'ютерне тестування. Тестування здійснюється в системі Moodle. Тому для успішного оволодіння змістовим обсягом компонент програми використовуються спеціалізовані кабінети, обладнані мультимедійними пристроями та Wi-fi мережею.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Навчальна дисципліна «Європейський нігілізм» посідає особливе місце в системі гуманітарних і суспільних наук. В умовах сучасної духовної кризи, що відображає втрату цінностей і супроводжується не лише запереченням, деструкцією та переоцінкою колишніх непорушних орієнтирів життя, а й відчуттям необхідності, змін й оновлення проблема нігілізму стає особливо актуальною. Тому проблематика нігілізму як феномену ситуації кризи культури і висуває потребу пошуків відповідей на питання: що таке нігілізм; яка його природа і причини; в чому полягає сенс нігілізму; як його сприймати і подолати є метою даної навчальної дисципліни.

Метою курсу є ознайомлення студентів із головними тенденціями звернення нігілістичного поступу та дослідження засадничих принципів його філософського та соціокультурного розуміння.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові:

ФК 1 Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 4. Усвідомлення особливостей і місця української інтелектуально-філософської традиції у вітчизняній та світовій культурі та здатність екстраполювати її в сучасні соціокультурні процеси.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 7. Здатність усвідомлювати мультиплекційність європейського співробітництва на основі знань історико-філософської спадщини.

ФК 16. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості, поваги до різноманітності думок, поглядів та способів проявів людської індивідуальності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Філософсько-методологічна рефлексія нігілізму

Тема 1. Особливості формування нігілізму у філософському дискурсі.

Тема 2. Причини і форми нігілізму.

Тема 3. Поняття «ніщо» та проблеми нігілізму.

Тема 4. Історико-філософські концепції та теорії небуття.

Тема 5. Актуальне минуле нігілізму: становлення та артикуляція проблеми.

Модуль 2: Проблема нігілізму в історико-філософському дискурсі

Тема 1. Нігілізм як вияв контроверз гуманістичних традицій.

Тема 2. Класичний європейський нігілізм Ф. Ніцше.

Тема 3. Модерний вік нігілізму: філософсько-нігілістичні напрями.

Тема 4. Проблема нігілізму як явища культури в ситуації кризи. «Негативний нігілізм» і «шлях духовного самовдосконалення».

Тема 5. Нігілізм сучасності: нові парадигми осмислення.

Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Історія науки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік
<p>Ключові результати навчання (знання. Уміння та інші компетентності)</p> <p>Курс «Історія науки» має на меті сформува ти уявлення стосовно закономірностей розвитку науки як унікального історико-культурного феномену, наукових і технічних знань у конкретних історичних умовах.</p> <p>Метою викладання навчальної дисципліни «Історія науки» є формування у майбутніх фахівців-філософів чіткого знання про основні складові розвитку науки, про становлення і зміст концепцій сучасного природознавства, більш ґрунтовне визначення їх системного характеру як цілісного утворення. Основним завданням курсу є формування уявлення про основні здобутки наук про природу як цілісного кола наукової інформації, систематично представленого у вигляді сучасної картини світу, а також сформува ти вміння за відповідними критеріями визначати науковий характер знань, оцінювати ступінь науковості або ненауковості різноманітних відповідей на світоглядні питання.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>Загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>спеціальні (фахові, предметні):</p> <p>ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.</p> <p>ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.</p> <p>ФК 11. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.</p>	
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	

Модуль 1: Етапи історичного розвитку науки

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи історії науки.

Тема 2. Наука як соціокультурний феномен.

Тема 3. Стан наукових знань до античного світу.

Тема 4. Наукове знання в античному світі.

Тема 5. Специфіка наукового мислення та уявлення про природу в Середні віки.

Тема 6. Світоглядне оновлення науки в епоху Відродження.

Модуль 2: Специфіка світових наукових досліджень з XVII ст. і до сьогодення

Тема 1. Класична наука нового часу (XVII –XIX ст.).

Тема 2. Технічний прогрес та наукове знання у XIX ст.

Тема 3. Науково-технічний розвиток XX ст..

Тема 4. Наука України на різних етапах її становлення.

Тема 5. Основні тенденції та перспективи розвитку науки у XXI ст.

Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну

циклу професійної підготовки

для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін»

на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Неорелігії світу
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік
<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <p>Навчальна дисципліна «Неорелігії світу» має на меті сформувати уявлення про основні напрямки новітніх релігійних рухів, їх особливості, тенденції подальшого розвитку, а також вплив на суспільство.</p> <p>Основними <i>завданнями</i> курсу є сформувати у здобувачів освіти знання новітніх релігійних рухів, їх вплив на сучасні суспільні процеси; визначати традиційне та сучасне бачення релігійних течій і напрямів, їх роль у формуванні світоглядної орієнтації сучасної молоді в Україні.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>Загальні:</p> <p>ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>спеціальні (фахові, предметні):</p> <p>ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.</p> <p>ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.</p> <p>ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.</p> <p>ФК 7. Здатність усвідомлювати мультиплікаційність європейського співробітництва на основі знань історико-філософської спадщини.</p>	
<p>Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):</p> <p><i>Модуль 1: Загальні особливості новітніх релігійних рухів</i></p> <p>Тема 1. Умови виникнення і формування новітніх релігійних рухів.</p> <p>Тема 2. Провідні напрямки і течії новітніх релігійних рухів.</p>	

Тема 3. Роль новітніх релігійних рухів та їх вплив на суспільні процеси.

Тема 4. Проблема сприйняття традиційними релігіями новітніх релігійних рухів.

Модуль 2: Характеристика основних неорелігій світу

Тема 1. Неохристиянство.

Тема 2. Особливості неоязичництва.

Тема 3. Синкретичні релігійні рухи.

Тема 4. Орієнталістські (східні) релігійні рухи.

Тема 5. Особливості розвитку новітніх релігійних рухів в Україні.

Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Політологія релігії
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр (осінній/весняний)	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік
<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <p>Курс «Політологія релігії» має на меті сформувати в здобувачів систему знань про концепції сучасних представників філософської і наукової думки щодо політології релігії, в першу чергу аналітичної традиції, зорієнтувати і поглибити знання здобувачів про новітні тенденції політології релігії, а також розширити спектр їхніх пізнавальних можливостей для філософського і наукового аналізу.</p> <p>Основними <i>завданнями</i> вивчення дисципліни «Політологія релігія» є: забезпечити формування засадничих знань про основні концептуально-теоретичні підходи політології релігії та про впливові аргументи на користь поширених в її межах позицій; сформувати навички реконструкції державно-церковного дискурсу і виявити можливості застосування рецепції до аналізу соціально-релігійної тематики.</p> <p>Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>Загальні:</p> <p>ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Спеціальні:</p> <p>ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.</p> <p>ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.</p> <p>ФК 4. Усвідомлення особливостей і місця української інтелектуально-філософської</p>	

традиції у вітчизняній та світовій культурі та здатність екстраполювати її в сучасні соціокультурні процеси.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 13. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

ФК 16. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості, поваги до різноманітності думок, поглядів та способів проявів людської індивідуальності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Релігійні відносини в політичному процесі. Тема 2. Релігія та церква як суб'єкти політики.

Тема 3. Релігія та конфлікти.

Тема 4. Секуляризація: політологічний аспект.

Тема 5. Церква і релігія в національно-державному відродженні українського народу.

Тема 6. Українська національна ідея і процес становлення незалежної церкви.

Тема 7. Міжконфесійна злагода як одна з передумов формування

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Психологія релігії
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Психологія релігії**» є формування загально-теоретичних основ психології релігії; висвітлення її основних проблем і сучасних тенденцій; засвоєння студентами системи існуючих на сьогодні фактичних результатів дослідження психологічного змісту релігії; набуття належного рівня розуміння природи релігійності як психодуховного феномену та формування професійної культури і етики.

Завдання дисципліни полягає у вивченні загально-теоретичних основ психології релігії висвітленні її основних проблем і сучасних тенденцій; засвоєнні студентами системи існуючих сьогодні фактичних результатів дослідження психологічного змісту релігії; набутті належного рівня розуміння природи релігійності як психодуховного феномену; формуванні професійної культури і етики надання психологічної допомоги віруючим особам.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачі вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлюючи цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні:

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіональних аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 16. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритої поваги до різноманітності думок, поглядів та способів проявів людської індивідуальності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1. Предметна площина наукових досліджень психології релігії

Тема 1. Психологія релігії в системі наукового знання. Проблематика і предмет психології релігії

Тема 2. Магія та анімізм як проторелігійні форми відношення людини до світу.

Тема 3. Становлення психології релігії як самостійної дисципліни.

Тема 4 . Основні теоретичні підходи у психології релігії.

Тема 5. Концептуальні погляди на психологічний зміст релігії.

Тема 6. Психологія релігії в працях екзистенціалістів.

Модуль 2. Психологічні особливості феномену релігійності і духовна природа людини

Тема 1. Релігійна свідомість.

Тема 2. Психологічний аналіз феномену релігійності.

Тема 3. Релігійна особистість.

Тема 4. Етапи розвитку релігійності людини.

Тема 5. Природа релігійної віри. Мотиваційно-функціональний зміст релігійної віри.

Тема 6. Духовність людини як її природний стан. Поняття про релігійний досвід.

Тема 7. Психологічні особливості релігійного культу.

Тема 8. Психологічні особливості релігійної кризи та конверсії.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну циклу
професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Релігійна філософія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр (осінній/весняний)	Осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	іспит

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу «Релігійна філософія» – оволодіння знаннями з релігійної філософії, основ її форм, тенденцій та перспектив розвитку, осягнення її сутності та з'ясування її місця та ролі в системі світової духовної культури. Даний курс дає можливість набутти необхідні знання про сучасного розвитку релігійної філософії та вміти застосовувати ці знання в практичній та науковій діяльності.

Завдання: визначити зміст поняття «релігійна філософія», показати як виникає релігійна філософія в рамках різних релігійних течій (буддизму, іудаїзму, ісламу, християнства, неконфесійної релігійної філософії); розглянути основні проблеми сучасної релігійної філософії: співвідношення віри і знання, взаємозв'язок Бога і людини і пов'язане з ними коло етичних та антропологічних проблем; створити теоретичну основу для подальшого вивчення різних релігійних течій та розвитку толерантного, неупередженого відношення до них.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності людства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активної участі у відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 4. Усвідомлення особливостей і місця української інтелектуально-філософської думки.

традиції у вітчизняній та світовій культурі та здатність екстраполювати її в сучасні соціокультурні процеси.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіональних аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 13. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток та сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1. Сутність релігійної філософії та її основні форми

Тема 1. Сутність та еволюція релігійної філософії.

Тема 2. Філософія буддизму у сучасному світі.

Тема 3. Релігійна філософія іудаїзму.

Тема 4. Релігійна філософія ісламу.

Модуль 2. Християнська філософія

Тема 1. Православна філософія.

Тема 2. Католицька філософія.

Тема 3. Протестантська філософія і теологія.

Тема 4. Позаконфесійна синкретична релігійна філософія.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Світоглядно-методологічні концепції сучасного природознавства
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3,4
Семестр (осінній/ весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік
<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): <i>Метою</i> навчальної дисципліни «Світоглядно-методологічні концепції сучасного природознавства» є формування уявлень про головні філософські проблеми сучасного природознавства, поняття, концепції і підходи, що лежать в основі розвитку його методології. <i>Завданням</i> курсу є виявити основні тенденції розвитку сучасної науки, а також репрезентувати плюралістичний дух сучасної філософської думки; дослідити основні проблеми сучасного природознавства з урахуванням синергетичного підходу та їх роль у становленні світогляду сучасної людини. Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>Загальні: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10. Здатність працювати автономно.</p> <p>спеціальні (фахові, предметні): ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури. ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення. ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків. ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення. ФК 9. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнені висновки.</p>	
<p>Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): <i>Модуль 1: Філософсько-методологічні засади природничо-наукового знання</i></p>	

Тема 1. Методологічні принципи наукового пізнання.

Тема 2. Структура та динаміка наукового пізнання.

Тема 3. Ідеали, норми і філософські засади природознавства.

Тема 4. Актуальні філософські проблеми природознавства XXI ст.

Модуль 2: Характеристика спеціальних світоглядно-методологічних концепцій у сучасному природознавстві

Тема 1. Філософські проблеми біології. Еволюційна і креаційна парадигми наукових теорій.

Тема 2. Філософські проблеми фізики. Теорія відносності.

Тема 3. Філософські проблеми космології.

Тема 4. Філософські проблеми математизації та комп'ютеризації науки.

Тема 5. Філософські проблеми математики.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Стародавні цивілізації Сходу
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Курс «**Стародавні цивілізації Сходу**» зорієнтований на те, щоб дати здобувачам даної спеціалізації цілісне уявлення про особливості зародження, формування і розвитку стародавніх цивілізацій Сходу.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «**Стародавні цивілізації Сходу**» є: сформувати в студентів систему знань про історію зародження, формування і розвитку стародавніх цивілізацій Сходу, зокрема давніх цивілізацій Єгипту, Індії, Китаю та інших; ознайомлення з культурно-філософською спадщиною цивілізацій Стародавнього Сходу; з'ясування дійсних витоків і особливостей розвитку світових цивілізацій.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

ФК 6 Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 7. Здатність усвідомлювати мультиплікаційність європейського співробітництва на

основі знань історико-філософської спадщини.

ФК 12. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Передумови виникнення перших державних утворень.

Тема 2. Найважливіші чинники виникнення стародавніх держав.

Тема 3. Особливості культурної еволюції Стародавнього Сходу.

Тема 4. Особливості східного світосприйняття.

Тема 5. Ассирія і Урарту. Досягнення ассірійців.

Тема 6. Перси. Відмінні особливості цієї цивілізації.

Тема 7. Досягнення культури Месопотамії та Стародавнього Єгипту.

Тема 8. Своєрідність культурної старовини Індії і Китаю.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Структуралізм та постструктуралізм
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Ефективність засвоєння даного курсу підвищує попереднє вивчення навчальних дисциплін з ОП «Філософія»
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук. Програмне забезпечення: система електронного навчання Moodle;
Форма проведення занять	Гібридна (змішана): лекції та семінарські заняття – очно/дистанційно
Форма семестрового контролю*	залік
<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтенції, підґрунтя і методологічні новації структуралістського руху у сфері гуманітарних наук, ознаки структуралістського мислення та прийоми структуралістської діяльності, концептуальні винаходи та термінологічні зсуви в контексті подальшого становлення власне пост-структуралістської філософії.</p> <p>Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів зі структуралістським підходом в гуманітарних науках та специфікою зародження пост-структуралістської філософії, аналіз основних структуралістських і пост-структуралістських ідей і концептів, виявлення смислового переходу от структуралізму до пост-структуралізму.</p> <p>Основними завданнями курсу є формування у студентів ясного бачення основних методологічних проблем сучасного гуманітарного знання, акцентувати та оцінити вклад найбільш авторитетних філософів ХХ століття в розвиток структуралістського руху.</p> <p>Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>Загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 10. Здатність працювати автономно.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні):</p> <p>ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури. ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків. ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.</p>	

ФК 9. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ФК 10. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 13. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Філософські стратегії структуралізму

Тема 1. Історія структуралістського руху та базові принципи структуралістської методології гуманітарних наук.

Тема 2. Структурна лінгвістика: розрізнення «язика» та «мови» (Ф. де Соссюр); поняття «система» та «структури» в аналітиці язика (Е. Бенвеніст).

Тема 3. Структурна антропологія К. Леві-Стросса: пошук цілісної єдності «відношень» та «розрізень»

Тема 4. Структуралізм в соціальній філософії (Л. Альтюссер), психоаналізі (Ж. Лакан), історії (Ф. Бродель).

Модуль 2: Філософські дискурси пост-структуралізму

Тема 1. Структуралістське літературознавство Р. Барта та перехід до пост-структуралізму: від «твору» к «тексту», від «структури» к «структурації».

Тема 2. Епістемологічний структуралізм та пост-структуралізм М. Фуко: від «пізнавальних структур» к «археології знання» та «дискурсивним практикам».

Тема 3. Ж. Дельоз: символічність та серійність структури

Тема 4. Пост-структуралізм Ж. Дерріда: від «розрізнення» к «розрізняттю».

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
 на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Сучасна західна філософія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Курс «Сучасна західна філософія» має на меті сформуванню уявлення про головні проблеми сучасної західної філософії, виявити основні тенденції її подальшого розвитку, а також репрезентувати плюралістичний дух сучасної філософської думки.

Основними *завданнями* навчальної дисципліни є окреслення основних тенденцій розвитку сучасної західної філософської думки, дослідження її методологічних принципів філософствування, а також виявлення загальних і особливих риси світогляду XIX-XX століття під кутом парадигмального плюралізму.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.
- ЗК 10. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні):

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів у соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 7. Здатність усвідомлювати мультиплекційність європейського співробітництва на основі знань історико-філософської спадщини.

ФК 13. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Періодизація та особливості сучасної західної філософії

- Тема 1. Умови виникнення і формування сучасної західної філософії.
- Тема 2. Періодизація сучасної західної філософії.
- Тема 3. Методологічні принципи філософування в сучасній західній філософії.
- Тема 4. Провідні напрямки і течії сучасної західної філософії.

Модуль 2: Характеристика основних напрямків сучасної західної філософії

- Тема 1. Позитивізм і його розвиток.
- Тема 2. Прагматизм і його проблематика.
- Тема 3. Фрейдизм і неофрейдизм.
- Тема 4. Екзистенціалізм у сучасній філософії.
- Тема 5. Неомарксизм і його особливості.
- Тема 6. Герменевтичний напрям у сучасній філософії.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплінна
 2025 -2026 н. р.

Назва дисципліни	Основи сучасного природознавства
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Філософська пропедевтика, Основи наукових досліджень
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Філософії
Інформаційне забезпечення	Навчальні та наукові публікації, відеоматеріали, електронні ресурси та методичні матеріали
Форма проведення занять	Лекції, семінари
Форма семестрового контролю*	Залік
<p style="text-align: center;">Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <p>Метою дисципліни є вивчення філософських аспектів природничих наук, розвиток критичної думки, аналітичних навичок та етичних розглядів у контексті наукових відкриттів і технологічних інновацій та впливу сучасної науки суспільство. Основними завданнями дисципліни є осмислення епістемологічних, методологічних та етичних аспектів природничих наук; знання історії розвитку філософських та наукових поглядів на природу світу; основних концепцій та ідей, що становлять основу природничих наук; філософських питань, пов'язаних із сучасними науковими відкриттями та їхнім впливом на суспільство; розуміння взаємодії між філософією та природничими науками; феномену життя, природи світу та взаємодії з ним; етичної, екологічної та соціальної відповідальності в сучасних природничих дослідженнях та технологічних інноваціях, філософських і наукових тенденцій розвитку природознавства.</p> <p>Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>Загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. ЗК 10. Здатність працювати автономно.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні):</p> <p>ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури. ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення. ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.</p>	

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 10. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

1. Фундаментальні філософські питання у природознавстві.
2. Історія розвитку природничих наук: від античності до сучасності
3. Епістемологія та методологія природознавства
4. Метафізика та філософія природознавства: природа простору, часу, матерії.
5. Філософські аспекти теорії еволюції. Природа добору та адаптації.
6. Феномен життя. Життєві процеси та біорізноманіття.
7. Філософські аспекти генетики та медицини.
8. Біоетика: відновлення та інженерія життя.
9. Екологічна етика: відносини між людиною та природою.
10. Сучасні екологічні загрози. Екологія, політика, філософія: аспекти взаємодії.
11. Гносеологічні аспекти квантової фізики.
12. Сучасні напрями у природничих науках.
13. Філософія та експлорація Космосу.
14. Сучасні технології і зміна суспільства.
15. Особливості природничих аспектів світогляду в різних культурах.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2025-2026 н.р

Назва дисципліни	Філософія мови
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр (осінній/весняний)	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	Навчальні посібники, мультимедійний проектор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни «Філософія мови» є сформування в студентів глибокого розуміння мови як екзистенційно-онтологічної проблеми в межах різних концептуальних підходів, основними ідеями філософії мови, в тому числі й у сучасну постмодерну епоху.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Філософія мови» є: розкрити взаємозв'язок філософії та мови; зрозуміти особливості функціонування мови, її роль та значення в суспільстві, історії людства та в різних культурах; окреслити філософсько-антропологічний підхід до сутності мови, зв'язок мови зі життєвим світом людини; з'ясувати зв'язок між мовою, мисленням і буттям.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 10. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 16. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості, поваги до різноманітності думок, поглядів та способів проявів людської індивідуальності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Філософія і мова

- Тема 1. Лінгвофілософський підхід до мови.
- Тема 2. Гумбольдтіанство та неогумбольдтіанство.
- Тема 3. Структуралізм і постструктуралізм у філософії мови.
- Тема 4. Виникнення філософії мови як науки.
- Тема 5. Розуміння мови в філософії постмодернізму.

Модуль 2: Логіко-семантичний аналіз мови

- Тема 1. Логіко-семантична програма аналізу мови.
- Тема 2. Сутність і природа мови в різних підходах.
- Тема 3. Комунікативна (дискурсивна) філософія мови.
- Тема 4. Геоантропокосмічна теорія мови.
- Тема 5. Розвиток лінгвофілософських ідей в Україні.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2025-2026 н.р.**

Назва дисципліни	Текст як предмет філософської рефлексії
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3,4
Семестр (осінній/весняний)	6,8
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	Навчальні посібники, мультимедійний проектор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	Залік
<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Вивчення тексту є предметом зацікавлення цілого ряду шкіл та напрямків сучасної філософії: філософської герменевтики, аналітичної лінгвістичної філософії, структуралістського напрямку філософування, послідовників методу деконструкції Ж. Дерріди, текстового аналізу Р. Барта та ін.</p> <p>Метою навчальної дисципліни «Текст як предмет філософської рефлексії» є показати здобувачам вищої освіти, що в гуманітарних науках через взаємодію автора, тексту та адресата істина є варіативною. Цей підхід стимулюватиме до самостійного лінгво-філософського аналізу та формуватиме наукову сміливість майбутніх дослідників.</p> <p>Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Текст як предмет філософської рефлексії» є: розкриття, глибинне розуміння змісту та інтерпретація тексту через вивчення його філософського, культурного, історичного та мовного контекстів, ознайомлення здобувачів вищої освіти із провідними методами дослідження текстової інформації, методикою організації та проведення текстуального дослідження.</p> <p>Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>Загальні: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>спеціальні (фахові, предметні): ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури. ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові</p>	

відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 10. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 16. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості, поваги до різноманітності думок, поглядів та способів проявів людської індивідуальності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Текст крізь призму герменевтики.

Тема 1. Культура як текст. Зародження герменевтики.

Тема 2. Розуміння та тлумачення як предмет герменевтики.

Тема 3. Історичні, теоретико-методологічні та структурно-організаційні особливості герменевтичного аналізу.

Модуль 2: Компоненти процесу інтерпретації.

Тема 1. Текст як об'єкт герменевтичного аналізу.

Тема 2. Вплив автора і читача в процесі тлумачення тексту.

Тема 3. Герменевтичний процес: компоненти та етапи.

Тема 4. Лінгвофілософська та психолінгвістична інтерпретація художньої творчості.

Тема 5. Варіативність інтерпретації.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2025-2026 н.р.**

Назва дисципліни	Теорія масової культури
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр(осінній/весняний)	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Засвоєнню знань з навчальної дисципліни «Теорія масової культури» передують дисципліни, прослухані студентами у попередньому курсі: «Культурологія», «Історія та культура України», «Всесвітня історія».
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра філософії
Інформаційне забезпечення	Навчальні посібники, мультимедійний проектор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Навчальна дисципліна «**Теорія масової культури**» посідає важливе місце в системі загальнопрофесійної підготовки студентів вищих навчальних закладів. Курс спрямований на осмислення проблем сучасного суспільства споживання, вирішення питань масової культури та масової свідомості, ідентифікації сучасної людини у епоху масовізації та уніфікації. Завдяки її вивченню студенти отримують цілісне уявлення про масову культуру, її витоки, функціонування, засвоюють основні тенденції розвитку сучасного суспільства з його масовою свідомістю та загрози знеособлення в епоху глобалізації. Важливим компонентом навчальної дисципліни є дослідження природи культурних кліше, уніфікованих образів та масових форм, що складають основу «комерційного мистецтва» та надають можливості споживання культури для різних прошарків суспільства.

Метою курсу «Теорія масової культури» є сформувати у студентів систему знань про закономірності сучасного культурного процесу, особливості формування суспільства споживання, його ціннісний аспект, навчити розрізняти масову та елітарну культуру в сучасному цивілізаційному процесі, визначити головні чинники трансформації масової культури в умовах інформатизації.

Основними **завданнями** вивчення курсу є ознайомлення здобувачів освіти з особливостями становлення масової культури, її специфікою, функціями, цінності; поглибити знання про феномен масової свідомості та суспільства споживання в сучасному світі; розкрити сучасні методи культурологічного аналізу, розуміння тенденцій сучасних

соціокультурних трансформацій в сучасному суспільстві, розуміння фундаментальних понять і категорій масової та елітарної культур, їх відмінність та термінологічну базу, відтворення, тлумачення та використання у повсякденному житті; окреслити ідентифікаційні особливості та способи самоідентифікації людини в масовій культурі.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність аналізувати взаємозв'язок світового, національного та регіонального аспектів соціокультурному вимірі та розуміти їх вплив на формування ціннісної орієнтації в сучасних цивілізаційних процесах.

ФК 13. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Модуль 1: Феномен масової культури в цивілізаційному процесі

Тема 1. Теоретичні основи масової культури: витоки, особливості.

Тема 2. Масове суспільство як суспільство споживання. Поняття «масова свідомість».

Тема 3. Поняття «масової» та «елітарної» культури.

Тема 4. Масова культура в філософсько-теоретичних концепціях XIX-поч. XX ст.

Тема 5. Постмодерні тенденції та масова культура.

Модуль 2: Сучасні орієнтири масової культури

Тема 1. Ціннісні аспекти масової культури в сучасному світі.

Тема 2. Культурна парадигма та ідеологія в масовій культурі.

Тема 3. Ідентифікація в масовій культурі. Колективна ідентичність.

Тема 4. Масова інформація та комунікація.

Тема 5. «Комерційне мистецтво» як елемент масової культури.